

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 3 (79) 2014
Том 1

Миколаїв
2014

<http://visnyk.mnau.edu.ua/>

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шебанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.
К.М. Думенко, д.т.н., доц.
В.П. Клочан, к.е.н., доц.
М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.
В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шебаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н., проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.І. Гавриш, д.е.н., проф.; В.Д. Будак, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; А.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; А.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкач, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 2 від 28.10.2014 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, <http://visnyk.mnau.edu.ua>, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2014

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗЕРНОВОГО РИНКУ

Р. В. Данильченко, здобувач

Миколаївський національний аграрний університет

Проаналізовано сучасний рівень та основні напрями розвитку зернового ринку Миколаївщини. Окреслено основні напрями розвитку організаційно-економічного механізму обласного зернового ринку. Зокрема вказано на необхідність підтримки вітчизняної комбікормової промисловості з метою підвищення попиту на зерно та раціональне його використання, а також сприяння відродженню тваринництва; формування обласного резервного фонду; створення на території області зернового кластеру виробництва екологічно чистої продукції із застосуванням новітніх біотехнологій, що дозволить підвищити ефективність зерновиробництва.

Ключові слова: зерновий ринок, кон'юнктура ринку, організаційно-економічні взаємовідносини, резервний фонд

Постановка завдання. Зерновий ринок – це складна відкрита соціально-економічна система, до складу якої входить декілька функціональних взаємопов'язаних підсистем. Стабільне ефективне функціонування ринку зерна є можливим за умови цілісності всієї системи, відшукування та збереження пропорцій між окремими сегментами, зміцнення та поглиблення зв'язків між окремими функціональними ланцюгами, а також ефективного використання наявного ресурсного потенціалу [11, с.102]. Все це обумовлює необхідність розвинутої інфраструктури, наявності ринкових та державних інститутів, і, безумовно, дієвого організаційно-економічного механізму зернового ринку.

Сьогодні в Україні в цілому та в Миколаївській області зокрема продовжується формування зернового ринку та основного механізму його функціонування – організаційно-економічного. Тому саме визначення основних напрямів вдосконалення організаційно-економічного механізму зернового ринку і обумовили мету нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні питання функціонування зернового ринку та удосконален-

© Данильченко Р.В., 2014

ня організаційно-економічних механізмів функціонування аграрних продовольчих ринків піднімаються в працях таких вчених, як: В. Я. Амбросов, В. І. Бойко, С. М. Кваша, Є. М. Лебідь, Ю. Я. Лузан, Ю. Ф. Мельник, С. В. Майстро, П. М. Макаренко, Т. Г. Маренич, А. В. Молдаван, Б. Й. Пасхавер, П. Т. Саблук, Р. П. Саблук, О. Г. Шпикуляк, О. В. Шуравська та ін.

У своїх роботах ці науковці проводили аналіз різних аспектів становлення та розвитку зернового підкомплексу, надавали обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення існуючого організаційно-економічного забезпечення ринку зерна.

Високо оцінюючи здобутки вказаних науковців, вважаємо за доцільне продовжувати дослідження щодо визначення тенденцій сучасного етапу розвитку зернового ринку та обґрунтування шляхів подальшого розвитку його організаційно-економічного механізму.

Виклад основного матеріалу. Основою механізму ринку зерна є вся система виробничих та економічних зв'язків, що охоплюють сфери виробництва, розподілу, обміну та споживання зерна. Через взаємодію різних видів діяльності загальне функціонування суб'єктів господарювання. Узгодженість та реалізація економічних інтересів суб'єктів зернового ринку становлять сутність його економічного механізму.

Економічні інтереси суб'єктів ринку зерна реалізуються на фоні функціонування зернового ринку та проявляються через формування попиту та пропозиції, конкуренції та цін – основних елементів економічного ринкового механізму. Зниження ефективності механізму функціонування ринку зерна відбувається через протиріччя та незбалансованість між його окремими елементами, тільки відповідність та узгодженість сприяє подальшому розвитку всієї системи.

На формування кон'юнктури зернового ринку має вплив як зовнішнє, так і внутрішнє середовище. Зовнішнє середовище обумовлюється трьома основними аспектами: природно-кліматичними факторами, державним регулюванням та впливом світового ринку. Природно-кліматичні фактори обумовлюються родючістю ґрунтів, тепло та вологозабезпе-

ченістю, велике значення мають розміри наявних земельних ресурсів. Державне регулювання зернового ринку включає організаційні та економічні фактори. До організаційних факторів державного регулювання необхідно віднести нормативно-правове та інформаційне забезпечення, питання стандартизації та сертифікації продукції, правове регулювання та контроль за якістю. Основними економічними факторами державного впливу є ціноутворення, кредитування, страхування та бюджетування. Внутрішнє середовище зернового ринку обумовлюється ринковим механізмом через попит, пропозицію, конкуренцію та ціни.

Економічний механізм зернового ринку підпорядковується дії основних об'єктивних законів: вартості, попиту та пропозиції. Завдяки закону вартості формується рівень середніх цін на ринку. Дія даного закону спрямовується на узгодження ціни та суспільно-необхідних затрат виробництва, на їх зближення. Закон попиту – це обернений зв'язок між рівнем цін та обсягом продажу, адже попит на продукцію зменшується пропорційно підвищенню цін на неї. Однаковий напрямок зміни рівня пропозиції та ринкових цін обумовлюється законом пропозиції. З підвищенням ціни на певний вид продукції підвищується пропозиція цієї продукції, у нашому випадку – зерна. Під впливом вказаних законів формується ринкова ціна товару.

Попит і пропозиція є основними рушійними силами розвитку зернового ринку, які провокують підвищення чи падіння цін на зерно. З підвищенням попиту ринкова ціна підвищується і виникає нестача зерна. В даному випадку підвищується конкурентна між споживачами і тим самим підвищується ціна ринкової рівноваги. В протилежному випадку, коли пропозиція зерна перевищує попит на нього, ринкова ціна стає нижчою за рівноважну, виникають труднощі з реалізацією виробленої продукції. В цьому випадку зерновиробники намагаються через підвищення якості продукції та зниження його собівартості підвищити конкурентоздатність своєї продукції. Отже, попит і пропозиція є тим

ланцюжком, що пов'язують виробництво та споживання зернової продукції.

На ефективність функціонування економічного механізму зернового ринку значний вплив справляють наявні йому специфічні особливості формування попиту та пропозиції на ринку зерна.

Стабілізації попиту на зернову продукцію сприяє низький рівень його еластичності, тобто попит на зернопродукти мало змінюється від зміни ціни на них та платоспроможності населення. В той же час, на сьогодні населенням споживається макаронних, хлібобулочних виробів і круп значно більше раціональної харчової норми. Це пов'язане якраз із низьким платоспроможним рівнем населення і заміною споживання м'яса та овочів споживанням зернопродуктів.

Таким чином, не можна визначати попит на зерно тільки на підставі рівня платоспроможності населення. На сьогодні склалася ситуація зменшення споживання продуктів харчування, відбувається скорочення тваринницької галузі – відповідно скорочується потреба у фуражному зерні. І тим самим виникає ілюзія про повне задоволення потреби у зерні. Все це сприяє дезорієнтації учасників ринку та відповідно спотворює напрям розвитку зерновиробництва. Попит на зерно повинен оцінюватися через внутрішню нормативну потребу у ньому, яка розраховується на підставі науково обґрунтованих норм споживання продуктів харчування.

Ринковий механізм та інфраструктура зернового ринку повинні сприяти розвитку всього агропромислового виробництва області. Проте на сьогодні можемо спостерігати недостатню розробленість нормативно-правового регулювання, діяльність продовольчих бірж знаходиться у зародковому стані, ринкова інфраструктура розвинена досить слабо.

Тому на сьогодні першочерговим завданням, що має вирішити держава, є сприяння розвитку сільського господарства. Насамперед держава повинна взяти на себе ті функції, які не може виконати зерновий ринок [6]. Серед них створення економічного середовища, яке дозволило б проявити потенційні можливості зернового ринку, забезпечення сполу-

чення прямих та непрямих методів регулювання та державної підтримки для досягнення конкретних цілей розвитку ринку зерна.

Безумовно, державне регулювання має визначатися тільки у межах дії об'єктивних економічних законів, а також тими конкретними завданнями, вирішення яких забезпечить потреби регіону та країни у продовольстві та продовольчу незалежність країни в цілому.

Вирішення цих питань можливе за умови розвитку зернового ринку та покращення ситуації забезпечення населення продовольством. Дана задача не може бути розв'язана без удосконалення організаційно-економічного механізму зернового ринку. Економічний механізм регулювання зернового ринку повинен оптимально поєднувати ринковий та державний впливи.

Організаційно-економічне регулювання зернового ринку утворюється єднанням двох підсистем: організаційної, що відповідає за організацію виробництва та реалізації зерна та економічної, призначеної узгоджувати інтереси та регулювати відношення між суб'єктами ринку.

Основними функціями організаційної складової механізму регулювання є підтримка відповідності обсягів та структури зернового виробництва потребам суспільства, відповідно для продовольчої та переробної промисловості у продовольчому зерні, для комбікормової промисловості у фуражному зерні і, власне, сільського господарства у якісному насінні.

Основними функціями економічної складової організаційно-економічного механізму є маркетингове дослідження попиту та пропозиції на зерновому ринку; вільне ціноутворення; сприяння ефективному використанню наявних ресурсів, зменшенню витрат та підвищенню якості продукції; стимулювання науково-технічного прогресу та впровадженню інноваційних технологій; створення рівних економічних умов для всіх господарюючих суб'єктів; економічне стимулювання виробництва; сприяння врегулюванню попиту та пропозиції.

Важливим етапом організаційно-економічного механізму функціонування зернового ринку є адекватний аналіз стану

ринку, який дозволяє своєчасно корегувати форми та методи впливу на ринок зерна.

Показники, за допомогою яких можна визначити ефективність функціонування зернового ринку можна поділити на декілька груп.

В першу групу доцільно віднести показники, які кількісно та якісно характеризують ринок. Це показники товарообігу та втрат продукції. Збільшення товарообігу свідчить про розширення ринку.

Друга група включає показники платоспроможності споживачів, коефіцієнт продовольства для малозабезпечених верств та коефіцієнт раціонального споживання продуктів харчування. Коефіцієнт доступності продовольства можна розрахувати через відношення витрат на харчування та середньорічний дохід. Коефіцієнт доступності раціонального харчування показує співвідношення вартості витрат на кошик нормативних продуктів та середньорічним доходом.

До третьої групи показників необхідно віднести фактичної та потенційної ємності ринку зерна і, відповідно можна буде розрахувати рівень насиченості ринку зерна та продуктів його переробки.

Показник рівня самозабезпеченості фактичної та потенційної ємності ринку, показник відповідності попиту та пропозиції товарів вітчизняного виробництва утворюють четверту групу показників, що характеризують можливості власного виробництва.

В окрему групу повинні бути зібрані показники, що характеризують наявність і розвиток ринкової інфраструктури. Адже саме цей аспект на сьогодні є одним із найважливіших факторів розвитку ринку зерна. Розвинута інфраструктура зернового ринку повинна сприяти руху продукції від виробника до споживача, забезпечувати фінансове та інформаційне обслуговування.

Зважаючи на ситуацію, що склалася на сьогодні в Україні в сільському господарстві в цілому та у зерновиробництві зокрема, основними завданнями держави у сфері зернової політики повинні стати наступні: стимулювання підвищення

попиту на зерно; підвищення конкурентоспроможності вітчизняного зерна та регулювання цін [8, с.24].

Стимулювання попиту на зерно можливе за рахунок підтримки тваринницької галузі та, відповідно, підвищення попиту на фуражне зерно. Також суттєвою статтею формування додаткового попиту на зерно є підтримка бідних верств населення та формування державного замовлення на рівні районів та області. І, безумовно, поштовхом до підвищення попиту на зерно стане підвищення доходів споживачів.

Сьогодні перед нашою державою в цілому, а особливо перед керівництвом області постала проблема занепаду тваринницької галузі. Ринок тваринницької продукції заповнила продукція іноземного походження, витісняючи тим самим вітчизняного виробника. Звісно, що вироблення тваринницької продукції є більш затратним, ніж вирощування рослинницької.

Проте, на нашу думку, є вихід із положення, що склалося. Для того, щоб відродити вітчизняне тваринництво, необхідно здешевити кормову базу через вироблення дешевих комбікормів. Таким чином буде вирішено питання попиту на фуражне зерно, збільшення виробництва якого дозволить збільшити поголів'я птиці та худоби, зокрема свиней. Закупівалі вітчизняного фуражного зерна державою замість готової імпоротної тваринницької продукції обумовили б крім розвитку зерновиробництва стрімкий розвиток комбікормової промисловості.

Ринок зерна та продуктів його переробки на сьогодні в області функціонує фактично вільно за своїми власними законами і майже ніяк не контролюється. Позначається відсутність спеціалізованої системи біржової та ф'ючерсної торгівлі зерном, недопрацьовані правила торгівлі.

Дослідження організаційно-економічних взаємовідносин, що склалися між товаровиробниками та зернопереробними підприємства показали, що затратність нинішньої економіки обумовлюється перш за все відсутністю у господарчому механізмі зворотного зв'язку між кінцевим споживачем та товаровиробником, між попитом та пропозицією. Основним

важелем, стимулом, що спонукає до визначення структури виробництва, якості та обсягів виробництва зерна і зерно продуктів повинні стати інтереси господарств. Першочерговим завданням держави повинно стати підтримання рівня цін та доходів виробників зерна, які гарантують їм можливість ведення розширеного виробництва [9, с.14]. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є створення обласного (або регіонального) фонду зерна. В своїй структурі такого фонду обов'язково має бути резервний фонд. Його наявність дасть можливість забезпечити прийнятні ціни на хлібобулочні вироби, крупи, комбікорми і т.д. Складовими частинами резервного фонду є стратегічний запас та страховий фонд на випадок екстремальних погодних умов і форс-мажорних обставин, а також фонд регулювання зернового ринку.

Формування резервного фонду буде сприяти приведенню у відповідність потреби області у зерні та реальних можливостей розвитку зернового господарства. За умови співпадіння структури виробництва та споживання обсяг резервного зернового фонду можна збільшити при збільшенні виробництва чи зменшити, погасивши тим самим коливання урожайності. Як показали розрахунки, величина резервного фонду може знаходитися у межах від **17** до **30%**. Із підвищенням необхідного рівня надійності обсяг резервного фонду відповідно збільшується.

Функціонування обласного резервного фонду може відбуватися через систему біржової торгівлі, що стане об'єктивним механізмом формування ринкової ціни шляхом прямих закупівель зерна та використання залогових операцій.

Стимулом для продажу зерна в обласний резервний фонд може стати застосування податкових пільг за умови реалізації зерна державі, гарантований аванс за певну частину законтрактованого зерна, надання матеріально-технічних засобів за пільговими цінами, бартерні угоди по обміну зерна на іншу продукцію, наприклад, комбікорми, державні дотації в розрахунок на кожен гектар посівів дефіцитних зернових, звісно, при дотриманні умов контракту тощо.

Звільнення від безконтрольного та безсистемного використання фінансових і матеріальних ресурсів можливе лише за умови регулювання ринку зерна із застосуванням програмно-цільового підходу, при цьому важливою умовою є врахування інтересів і держави і кожного учасника ринку. Це дасть можливість чітко впливати і на виробництво зерна і на його збут. Отримання допомоги учасниками програми можливе лише за виконання певних зобов'язань. Допомога має носити адресний характер і лише тим суб'єктам, які в змозі забезпечити найбільшу віддачу.

Обґрунтування рівня та темпів розвитку зерновиробництва області повинне враховувати наступні напрями: повне і гарантоване задоволення внутрішніх обласних потреб у продовольчому зерні високої якості; збільшення виробництва кормового зерна з метою поповнення зернофуражного балансу; зміцнення економічного положення сільгоспвиробників за рахунок зростання дохідності зернової галузі [1, 5].

Провівши відповідне дослідження, можемо зробити висновок, про недостатність розвитку зернового ринку в області. Значною мірою дана ситуація обумовлена відсутністю державної науково обґрунтованої стратегії розвитку ринку зерна.

Формування стратегії розвитку ринку зерна та вдосконалення організаційно-економічного механізму повинні відбуватися на принципах системності підходу до вирішення проблеми в цілому, тобто необхідним є всебічне дослідження стану ринку зерна та його функціонування, визначення не лише внутрішніх процесів та зв'язків, а й, безумовно, визначення функціональних зв'язків з іншими продовольчими ринками та у всій системі агропромислового комплексу [4].

Для вирішення проблеми ефективності функціонування і подальшого розвитку ринку зерна необхідно вирішити наступні завдання, які на жаль досі не знайшли свого аргументованого рішення:

– необхідно виконати структурне пере налаштування галузі за рахунок раціонального розміщення та спеціалізації зернового господарства, мають бути визначені стратегічні зони виробництва зерна, з урахуванням не тільки природно-

кліматичних умов певної території, а й її економічні переваги чи недоліки. Необхідним є визначення таких зон не лише на території однієї окремої області чи регіону, а й по всій країні;

– терміново потребує пере налаштування технологічний та технічний парки галузі, їх вдосконалення є можливим лише на підставі впровадження інноваційних ресурсозберігаючих технологій. Доцільним є стимулювання розвитку власного вітчизняного машинобудування, це дасть можливість вирішення не тільки економічних проблем здешевлення виробництва зерна, а й цілої низки соціальних питань;

– створення спеціалізованої системи вітчизняного насінництва, це дасть можливість забезпечити зерно виробників насінням належної якості, яке буде відповідати господарчо-біологічним вимогам конкретних природно-кліматичних умов і відповідно зможе забезпечити стабільно високу врожайність, кращу якість продукції та ефективність зернової галузі;

– доцільним, на нашу думку, є створення зернових кооперативів як виробничого так і обслуговуючого напрямків, крім того, поглиблення інтеграційних зв'язків по вертикалі зернового ринку сприятиме зміцненню галузі та зниженню витратності;

– важливим етапом у вирішення питання регулювання зернового ринку є створення обласного державного резервного фонду;

– для успішного функціонування ринку необхідною умовою є розвинена система інфраструктури, значна нестача інформативності ринку, необізнаність учасників ринку про можливі канали та способи реалізації продукції, відсутність консультативних пунктів щодо сучасних технологій вирощування тощо суттєво стримують розвиток ринку;

– потребує удосконалення система експортного вивезення зерна, удосконалення міжрегіональних та міжнародних зв'язків.

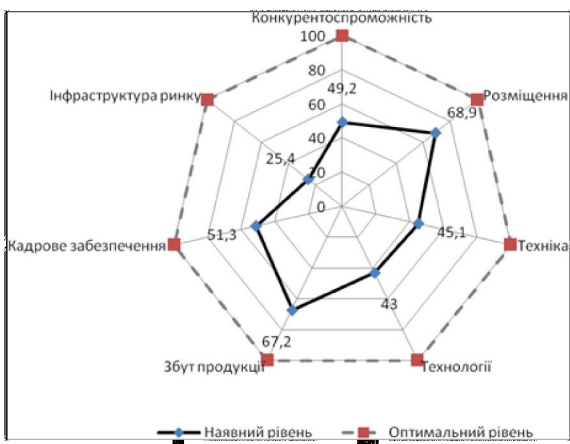

Рис. 1. Рівень та основні проблеми розвитку зернового ринку Миколаївської області*

* за власними розрахунками

Миколаївська область має вдале територіальне розташування, завдяки якому в області стрімко розвивається експортна діяльність. Проте, зерно, що продається на експорт, досить часто низької класності і класифікується як фуражне. Важливим аспектом підвищення конкурентоспроможності вітчизняного зерна є підвищення його класності. Миколаївська область та Україна в цілому мають потенціал для конкурування з провідними країнами-експортерами за якістю зерна [3, с. 91].

Для цього пропонуємо на території Миколаївської області сформувати зерновий кластер виробництва екологічно чистої продукції, а саме якісної продовольчої сильної пшениці, що є затребуваною на світовому ринку. Щорічно попит на продукцію органічного землеробства в країнах Заходу зростає на 20%. В Європейському Союзі встановлюються квоти та мита на ввезення зерна низької якості. Екологічно чистого високоякісного зерна там завжди буде не вистачати, адже для його виробництва потрібні вільні території та якісні землі, яких там немає. В той же час Україна в цілому та Миколаївська область зокрема мають всі необхідні для вирощування еколо-

гічної продукції умови. Відчутним є лише нестача коштів, але це питання можна вирішити за рахунок залучення інвестицій не тільки приватних, а й державних. Також на сьогодні досить мало спеціалістів в галузі вирощування екологічно чистої продукції, однак це питання може бути вирішене за рахунок ентузіастів, які вже давно вивчають дане питання.

Висновки. Сьогодні постала нагальна проблема визначення інноваційних шляхів удосконалення організаційно-економічного механізму зернового ринку області та стратегії розвитку всього зерно продуктового комплексу. Серед основних напрямів, які можуть бути впроваджені у Миколаївській області, є: підтримка вітчизняної комбікормової промисловості з метою підвищення попиту на зерно та раціональне його використання, а також сприяння відродженню тваринництва; формування обласного резервного фонду, наявність якого дасть можливість державного регулювання ринку; створення на території області зернового кластеру виробництва екологічно чистої продукції із застосуванням новітніх біотехнологій, що дозволить підвищити ефективність зерновиробництва.

Список використаних джерел:

1. Амбросов В. Я. Наукові положення удосконалення економічного і господарського механізмів розвитку сільського господарства / В. Я. Амбросов, Т. Г. Маренич // Економіка АПК. — 2005. — №10. — С.14–20.
2. Бойко В. І. Економіка виробництва зерна : монографія / В. І. Бойко, Є. М. Лебідь, В. С. Рибка. — К. : ННЦ «ІАЕ», 2008. — 398 с.
3. Виклики і шляхи агропромислового розвитку / [Б. Й. Пасхавер, О. В. Шуравська, Л. В. Молдаван та ін.] ; за ред. акад. УААН Б. Й. Пасхавера ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозів. — К., 2009. — 432 с.
4. Кваша С. М. Напрями удосконалення механізмів формування ринкової рівноваги на ринках сільськогосподарської продукції / С. М. Кваша // Економіка АПК. — 2011. — №2. — С.161–167.
5. Лузан Ю. Я. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України: теоретико-методологічний аспект / Ю. Я. Лузан // Економіка АПК. — 2011. — №2. — С.3-12.
6. Майстро С. В. Ринок зерна в Україні: сучасний стан та напрями державного регулювання [Електронний ресурс] / С. В. Майстро, М. Г. Хірамагомедов // Державне будівництво. — 2012. — № 2. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/echp_2013_2_11.pdf.
7. Макаренко П. М. Ринок зерна і регіональне зерновиробництво: монографія / П. М. Макаренко, О. О. Сиченко. — Дніпропетровськ : Герда, 2007. — 188 с.
8. Мельник Ю. Ф. Агропромислове виробництво України: уроки 2008 року і шляхи забезпечення інноваційного розвитку / Ю. Ф. Мельник, П. Т. Саблук // Економіка АПК. — 2009. — № 1. — С. 3 – 15

9. Одінцов М. М. Продовольча безпека в умовах трансформаційної економіки / М. М. Одінцов, О. М. Одінцов // Агросвіт. — 2011. — № 5. — С. 24 – 26
10. Саблук П. Т. Сучасні тенденції світового виробництва зерна / П. Т. Саблук, О. В. Коваленко // Вісник аграрної науки . — 2009. — № 8. — С. 74 – 78
11. Формування і розвиток ринку зерна в Україні / О. Г. Шпикуляк, Ю. П. Воскобойник, Р. П. Саблук, О. В. Овсянніков. — К. : ННЦ ІАЕ, 2008. — 190 с.

Р. В. Данильченко. Формирование организационно-экономического механизма зернового рынка.

Проанализирован современный уровень и основные направления развития зернового рынка Николаевщины. Определены основные направления развития организационно-экономического механизма областного зернового рынка. В частности указано на необходимость поддержки отечественной комбикормовой промышленности с целью повышения спроса на зерно и рациональное его использование, а также содействие возрождению животноводства; формирования областного резервного фонда; создание на территории области зернового кластера производства экологически чистой продукции с применением новейших биотехнологий, что позволит повысить эффективность зернопроизводства.

R. Danylchenko. Formation of organizational and economic mechanisms of the grain market.

The current level and the main directions of Mykolayiv grain market are analyzed. The basic ways of development of organizational and economic mechanism of regional grain market are proposed. The necessary support of domestic feed industry in order to increase demand for grain and its sustainable use; to promote the revival of livestock; to form regional reserve fund; to create the grain cluster as for the production of environmentally friendly products using modern biotechnology that will improve the efficiency of grain production.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

І.Т. Кіщак, Н.О. Корнева, О.Є. Новіков. Стратегічні імперативи розвитку рибопродуктового комплексу держави.....	3
О.М. Вишневська. Напрями і складові еколого-орієнтованого розвитку економіки країни	16
В.І. Гаєриш. Особливості визначення ставки дисконтування інвестиційних проєктів з виробництва енергетичних ресурсів	23
Н.В. Потриваєва. Аудит як засіб попередження банкрутства.....	36
М.С. Самойлік. Концептуальні засади формування регіональної політики ресурсно-екологічної безпеки	44
М.М. Бабич. Нормативно-правове регулювання права на харчування в Україні	51
О.С. Біліченко. Дисциплінарна політика та інструменти її реалізації у трудовому колективі.....	61
С.О. Малюк. Асортиментні стратегії у комплексній системі маркетингу підприємства	73
А.Г. Костирко. Міжнародний досвід зміцнення фінансового потенціалу держави	81
Т.А. Ткаченко. Методичні підходи до оцінки ефективності управління збутовою діяльністю аграрних підприємств	88
Л.В. Харчук. Методичні підходи до оцінки біоенергетичного потенціалу соломи	95
Є.М. Федорчук. Оцінка енергетичного потенціалу біоенергетичних культур в Херсонській області.....	105
К.О. Кухта. Формування системи маркетингу на підприємствах зернопродуктового підкомплексу	115
Р.В. Данильченко. Формування організаційно-економічного механізму зернового ринку	126

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

В.І. Лопушняк. Зміна фосфорного режиму темно-сірого опідзоленого ґрунту під впливом різних систем удобрення	139
--	-----

В.Я. Щербаков, Д.С. Стан. Проблеми інтенсифікації виробництва кормового буряка в Україні.....	146
С.С. Байберова. Збереження біологічної цінності плодів яблуни за обробки їх антиоксидантною композицією ДЕПАА.....	153
О.Т. Семен. Динаміка основних елементів живлення в ґрунті при вирощуванні гарбуза мускатного в умовах півдня України	159
О.В. Денисюк. Продуктивність та відтворювальна здатність корів за різного характеру лактаційної кривої	169
Н.В. Яремич. Перспектива використання препарату «е-селен» для покращення відтворювальної здатності самок норок скандинавської селекції.....	176

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

А.М. Фоменко, Д.Ю. Шарейко, І.С. Білюк. Стенд фізичного моделювання робочих процесів у електроприводах верстатів з ЧПК	183
Л.П. Воробьєв, Д.В. Бабенко, Г.А. Иванов, Н.А. Воробьєва. Типи опорних подшипників с газовой смазкой, используемых в роторных машинах	190
Д.Л. Кошкін. Система екстремального керування електроприводом молоткової кормодробарки.....	198

**Редакційна колегія залишає
за собою право на редакційні виправлення.**

ВРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ

УДК XXX.XX

НАЗВА СТАТТІ

*Л.С. Прокопенко, кандидат біологічних наук, доцент
Л.П. Чорнолата, кандидат сільськогосподарських наук
Миколаївський національний аграрний університет*

**Текст анотації* українською мовою*

Ключові слова: 5-7 ключових слів або словосполучень

НАЗВАНІЕ СТАТЬИ

Л.С. Прокопенко

Л.П. Чорнолата

**Текст аннотации* російською мовою*

NAME OF THE ARTICLE

L. Prokopenko

L. Chornolata

**Text of annotation* англійською мовою*

** Текст статті **

Список використаних джерел:

1. Іваненко І. І. Назва роботи / Іваненко І. І. — К. : Вища школа, 1999. — 111 с.
2. Бобров М. І. Назва статті / Бобров М. І. // Назва журналу. — 1999. — № 6. — С. 23—25.

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 3(79), том 1 – 2014

Технічний редактор: *О. М. Кушнарьова.*
Перекладач-коректор: *О. В. Неліна.*
Комп'ютерна верстка: *М. Г. Алексєєв.*

Підписано до друку 28.10.2014. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 13,2.
Тираж 300 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.